

BIULETYN

CENTRALNEJ RADY ZWIĄZKÓW ZAWODOWYCH

1979

Warszawa, dnia 10 lipca 1979 r.

Nr 5

SPIS TREŚCI:

Dział A

- Poz. 21 — uchwała XI Plenum Centralnej Rady Związków Zawodowych z dnia 10 maja 1979 r. w sprawie działalności na rzecz poprawy warunków bezpieczeństwa i higieny pracy 26

Dział B

- Poz. 22 — ustawa z dnia 8 lutego 1979 r. o jakości wyrobów, usług, robót i obiektów budowlanych 27
- „ 23 — zarządzenie Nr 8 Ministra Pracy, Płac i Spraw Socjalnych z dnia 10 kwietnia 1979 r. w sprawie zasad wprowadzenia najniższych wynagrodzeń zasadniczych oraz podwyższenia niektórych stawek wynagrodzeń zasadniczych bezpośrednio wyższych od stawek najniższych — stosowanych w uspołecznionych zakładach pracy 31
- „ 24 — zarządzenie Nr 9 Ministra Pracy, Płac i Spraw Socjalnych z dnia 10 kwietnia 1979 r. w sprawie zasad wynagradzania pracowników zatrudnionych w halach maszyn 34

DZIAŁA

21.

**UCHWAŁA
XI PLENUM CENTRALNEJ RADY ZWIĄZKÓW ZAWODOWYCH**

z dnia 10 maja 1979 r.

w sprawie działalności na rzecz poprawy warunków bezpieczeństwa i higieny pracy

Przeprowadzone przez Biuro Polityczne KC PZPR, Prezydium Rządu i Prezydium CRZZ oceny stanu bezpieczeństwa i higieny pracy, powzięte uchwały i działania wpłynęły na coraz szersze uwzględnianie tej problematyki w całokształcie działalności społeczno-gospodarczej, w dążeniu do dalszej poprawy organizacji pracy i w działalności placówek naukowo-badawczych oraz w przyspieszeniu postępu technicznego. Szczególne znaczenie dla tej działalności ma uchwała Biura Politycznego z 10 stycznia 1979 roku.

W wyniku realizacji uchwały IV Plenum CRZZ z 1977 roku zwiększył się wpływ ruchu zawodowego na doskonalenie warunków pracy. Instancje związkowe i inspekcja pracy podejmowały różne formy działalności, służące umacnianiu wśród załóg dyscypliny, przestrzeganiu przepisów i zasad bhp oraz podnoszeniu w zakładach poziomu kultury i warunków pracy.

Dzięki działaniom związków zawodowych, inspekcji pracy oraz administracji gospodarczej, systematycznie zmniejsza się liczba wypadków przy pracy. Postęp w tej dziedzinie nie jest jednak równomierny we wszystkich zakładach i branżach.

XI Plenum CRZZ zaleca instancjom związkowym i inspekcji pracy zwiększenie skuteczności działań na rzecz ochrony pracy, a przede wszystkim wzmocnienie społecznej kontroli nad jej bezpieczeństwem i higieną, szerokie popularyzowanie wśród pracowników przepisów i zasad bezpieczeństwa pracy, współdziałanie przy opracowywaniu zakładowych planów poprawy warunków pracy oraz w ich realizacji. Rady zakładowe powinny w pełni wykorzystywać dorobek społecznej inspekcji pracy oraz komisji ochrony pracy, dbać o wykonanie wniosków ze społecznych przeglądów warunków pracy i narad wytwórczych. Powinny troszczyć się szczególnie o warunki pracy kobiet i młodocianych.

Należy szerzej wykorzystywać wszystkie możliwości poprawy warunków pracy w zakładach. Doty-

czy to zwłaszcza doskonalenia organizacji pracy z wymaganiami bhp oraz zwiększenia nadzoru kadry kierowniczej nad przestrzeganiem przez załogi dyscypliny i przepisów bhp, a także zapewnienia realizacji wniosków ze społecznych przeglądów warunków pracy i zaleceń społecznych inspektorów pracy. Ważną rezerwą w tej dziedzinie stanowi lepsze niż dotąd łączenie postępu technicznego z poprawą warunków pracy. Istotne zadania mają też do spełnienia placówki naukowo-badawcze, biura projektowe i konstrukcyjne, a także wynalazcy i racjonalizatorzy.

Konieczne jest przyspieszenie wykonania decyzji rządowych w sprawach rozwoju produkcji urządzeń wentylacyjnych, klimatyzacyjnych i odpylających, sprzętu zabezpieczającego i ochron osobistych, mechanizacji uciążliwych prac ręcznych, modernizacji transportu oraz przeładunku materiałów sypkich i pyłących, rozwoju produkcji materiałów izolacyjnych i dźwiękochłonnych, a także pełnego zaopatrzenia załóg w sprzęt, odzież ochronną, i środki higieny osobistej odpowiedniej jakości.

Konferencje samorządu robotniczego powinny zająć się tym, aby zakładowe plany społeczno-gospodarcze obejmowały konkretne zadania dotyczące poprawy warunków pracy i socjalno-bytowych oraz sposoby ich realizacji.

Prezydium samorządu robotniczego oraz rady zakładowych zobowiązane są do stałej kontroli wykonania przez kierownictwa zakładów uchwał konferencji samorządu robotniczego w tych żywotnych dla załóg i produkcji sprawach.

XI Plenum CRZZ akceptuje oceny i wnioski zawarte w referacie Prezydium CRZZ oraz w wystąpieniu przewodniczącego CRZZ, towarzysza Władysława Kruczka i zobowiązuje rady zakładowe, zarządy główne związków zawodowych oraz WRZZ do rozwijania na tej podstawie szerokiej i skutecznej działalności dla dalszej poprawy warunków i bezpieczeństwa pracy.

DZIAŁ B

22.

USTAWA

z dnia 8 lutego 1979 r.

o jakości wyrobów, robót i obiektów budowlanych.*(Dziennik Ustaw z dnia 14 lutego 1979 r. Nr 2, poz. 7)*

Rozwój społeczno-gospodarczy kraju stwarza warunki i konieczność stałej poprawy jakości wyrobów, usług, robót i obiektów budowlanych, zgodnie ze wzrastającymi wymaganiami ludności, gospodarki narodowej i międzynarodowej wymiany.

Doskonalenie jakości wyrobów, usług, robót i obiektów budowlanych wymaga prowadzenia skoordynowanych i skutecznych działań naukowych, technicznych, organizacyjnych, ekonomicznych, prawnych i społeczno-wychowawczych; szczególne znaczenie ma wysoka jakość pracy każdego obywatela.

Mając to na uwadze stanowi się, co następuje:

Rozdział 1**Przepisy ogólne**

Art. 1. Ustawa określa obowiązki przedsiębiorstw państwowych i innych jednostek gospodarki uspołecznionej, jednostek gospodarki nie uspołecznionej i osób fizycznych, uczestniczących w produkcji wyrobów lub w obrocie tymi wyrobami, wykonujących usługi, roboty i obiekty budowlane, oraz obowiązki organów administracji państwowej — w zakresie zapewnienia odpowiedniej jakości wyrobów, usług, robót i obiektów budowlanych, jak również środki zmierzające do przeciwdziałania nieodpowiedniej jakości.

Art. 2. 1. Producent jest odpowiedzialny za jakość wyrobów odpowiadającą postępowi technicznemu, ekonomicznemu i społecznemu oraz zgodną z wymaganiami określonymi w normach i innych przepisach szczególnych, a także umowach; powinien równocześnie dążyć do wytwarzania wyrobów o wyższej jakości.

2. Uczestniczący w obrocie i przechowywaniu oraz w transporcie wyrobów są odpowiedzialni za zapewnienie właściwego odbioru jakościowego wyrobów, za należyte warunki ich magazynowania i przechowywania oraz warunki transportu zapobiegającego obniżeniu jakości wyrobów.

3. Przepis ust. 1 stosuje się odpowiednio do wykonawców usług.

4. Wykonawcy robót i obiektów budowlanych są odpowiedzialni za zapewnienie ich jakości zgodnej z przepisami prawa budowlanego i przepisami szczególnymi oraz z wymaganiami ustalonymi w umowach.

Art. 3. 1. Zadania jednostek gospodarki uspołecznionej w zakresie jakości wyrobów, usług, robót i obiektów budowlanych są określane w programach i w planach społeczno-gospodarczych.

2. Rada Ministrów określa zasady opracowywania i ustalania dla jednostek gospodarki uspołecznionej programów, o których mowa w ust. 1, oraz zakres i tryb wprowadzania do planów społeczno-gospodarczych tych jednostek zadań i wskaźników dotyczących poprawy jakości, a także mierników oceny wykonania planu w tym zakresie.

Art. 4. 1. System ekonomiczno-finansowy oraz zasady wynagrodzeń powinny sprzyjać stałej poprawie jakości wyrobów, usług, robót i obiektów budowlanych.

2. System ekonomiczno-finansowy powinien zapewnić jednostce gospodarczej uzyskanie korzyści finansowych odpowiednio do osiągniętej jakości względnie obciążać ją skutkami finansowymi w wypadkach nieodpowiedniej jakości.

3. Ceny wyrobów, usług, robót i obiektów budowlanych powinny uwzględniać odpowiednie zróżnicowanie w zależności od poziomu ich jakości.

Art. 5. 1. Producent wyrobów oraz wykonawca usług, robót i obiektów budowlanych, których jakość nie odpowiada ustalonym wymaganiom jakościowym, ponoszą wynikające z tego konsekwencje ekonomiczne, określone przepisami prawa.

2. Takie same konsekwencje ponoszą uczestniczący w obrocie, dopuszczający do obniżenia jakości wyrobów w wyniku niezapewnienia ustalonych warunków magazynowania i przechowywania.

3. W odniesieniu do jednostek gospodarki uspołecznionej mogą być ustanawiane ponadto konsekwencje ekonomiczne w zakresie niezaliczania wadliwych jakościowo wyrobów, usług, robót i obiektów budowlanych do wykonania planu społeczno-gospodarczego, zmniejszania funduszu płac i innych funduszy, kształtowania zysku i cen oraz w innym zakresie.

4. Rada Ministrów ustala rodzaje i zakres konsekwencji, o których mowa w ust. 3, oraz tryb ich stosowania.

Art. 6. 1. Obniżenie jakości produkcji albo wadliwe wykonanie wyrobu, usługi, roboty lub obiektu budowlanego z winy pracownika, na które pracownikowi dwukrotnie zwrócono uwagę w formie pisemnej, mające miejsce po raz trzeci w ciągu roku, nale-

ży traktować jako ciężkie naruszenie przez pracownika podstawowych obowiązków pracowniczych w rozumieniu art. 52 § 1 pkt 1 Kodeksu pracy, uprawniająca zakład pracy do rozwiązania umowy o pracę bez wypowiedzenia.

2. Każdorazowe obniżenie jakości produkcji albo wadliwe wykonanie wyrobu, usługi, roboty lub obiektu budowlanego z winy pracownika, na które uprzednio pracownikowi zwrócono uwagę w formie pisemnej, powinno powodować, w wykonaniu przepisu art. 6 ust. 2 ustawy z dnia 23 czerwca 1973 r. o zasadach tworzenia i podziału zakładowego funduszu nagród oraz zakładowych funduszy socjalnego i mieszkaniowego (Dz. U. Nr 27, poz. 150), zmniejszenie nagrody co najmniej o 25%.

3. Jednostki gospodarki społecznej są obowiązane dochodzić odszkodowania od osób, z których winy poniosły szkodę wskutek wykonania wyrobu, usługi, roboty lub obiektu budowlanego, nie odpowiadających ustalonym wymaganiom — na zasadach określonych odrębnymi przepisami.

Art. 7. 1. Rady narodowe i komitety kontroli społecznej oraz związki zawodowe aktywnie uczestniczą w działaniach na rzecz poprawy jakości, przeprowadzają na rzecz ochrony konsumenta społeczną kontrolę i ocenę jakości.

2. Organizacje społeczne są uprawnione do przeprowadzania oceny jakości wyrobów, usług, robót i obiektów budowlanych.

3. Rada Ministrów w drodze rozporządzenia określa organizacje społeczne uprawnione do oceny, o której mowa w ust. 2, oraz zakres, zasady i tryb dokonywania tej oceny.

Art. 8. Właściwi ministrowie oraz wojewodowie i prezydenci miast stopnia wojewódzkiego są obowiązani do prowadzenia analiz potrzeb użytkowników, dotyczących jakości wyrobów, usług, robót i obiektów budowlanych, oceny zaspokajania tych potrzeb, a także wykorzystywania tych ocen do usprawniania działalności gospodarczej i lepszego zaspokajania potrzeb użytkowników.

Art. 9. 1. Ilekroć w przepisach ustawy jest mowa o:

1) wyrobach — rozumie się przez to wyroby gotowe oraz ich elementy, półwyroby, materiały, surowce, paliwa i energię oraz opakowania,

2) jakości wyrobów — rozumie się przez to zespół cech użytkowych i innych, określonych w normach, przepisach szczególnych oraz w umowach.

3) wyższej jakości wyrobów — rozumie się przez to zespół cech użytkowych i innych przewyższających poziom wymagań, o których mowa w pkt 2,

4) usługach — rozumie się przez to czynności polegające na wykonywaniu wyrobów na indywidualne zamówienie, naprawie, montażu i konserwacji wyrobów oraz czynności związane z transportem i przechowywaniem wyrobów,

5) jakości usług — rozumie się przez to zgodność z umowami, porozumieniami i przepisami,

6) robotach i obiektach budowlanych — rozumie się przez to roboty i obiekty określone w prawie budowlanym,

7) jakości robót i obiektów budowlanych — rozumie się przez to spełnienie wymagań określonych w prawie budowlanym i przepisach szczególnych oraz w umowach,

8) producencie wyrobów — rozumie się przez to jednostkę gospodarki społecznej, jednostkę gospodarki nie społecznej albo osobę fizyczną, która projektuje, konstruuje lub wytwarza wyroby,

9) użytkownika wyrobów — rozumie się przez to jednostkę gospodarki społecznej, jednostkę gospodarki nie społecznej albo osobę fizyczną, która nabywa wyroby od producenta lub odbiorcy do własnego użytku względnie przetworzenia.

10) odbiorcy wyrobów — rozumie się przez to jednostkę gospodarki społecznej, jednostkę gospodarki nie społecznej albo osobę fizyczną uprawnioną do prowadzenia obrotu handlowego wyrobami dla celów dalszej sprzedaży,

11) kwalifikacji jakości wyrobów, usług, robót i obiektów budowlanych — rozumie się przez to określanie wymagań, badania, ocenę i klasyfikację pod względem jakości.

2. Ilekroć w przepisach ustawy jest mowa o ministrach, rozumie się przez to także kierowników urzędów centralnych.

Rozdział 2

Kwalifikacja jakości wyrobów, usług, robót i obiektów budowlanych

Art. 10. 1. Wyroby, usługi, roboty i obiekty budowlane podlegają kwalifikacji jakości.

2. Kwalifikacji jakości wyrobów, usług, robót i obiektów budowlanych dokonują:

1) producent wyrobu, wykonawca usługi, roboty lub obiektu budowlanego, z zastrzeżeniem pkt 2,

2) w odniesieniu do określonych w ustawie i przepisach wydanych na jej podstawie wyrobów — powołane do tego organy i jednostki organizacyjne.

3. Kwalifikacji jakości dokonuje się przed podjęciem produkcji określonego wyrobu, a gdy chodzi o usługi, roboty i obiekty budowlane — przed przystąpieniem do ich wykonania, a także po ich wykonaniu.

4. Rada Ministrów w drodze rozporządzenia ustala zasady i tryb kwalifikacji jakości wyrobów, usług, robót i obiektów budowlanych, a także obowiązki w tym zakresie producentów i wykonawców.

Art. 11. 1. Grupy wyrobów podlegające kwalifikacji jakości przez organy i jednostki organizacyjne, o których mowa w art. 10 ust. 2 pkt 2, są ustalane w narodowych planach społeczno-gospodarczych.

2. Prezes Polskiego Komitetu Normalizacji, Miar i Jakości w porozumieniu z właściwymi ministrami ustala szczegółowe wykazy wyrobów, o których mowa w ust. 1, a także organy i jednostki organizacyjne powołane do kwalifikacji jakości tych wyrobów.

Art. 12. 1. Prezes Polskiego Komitetu Normalizacji, Miar i Jakości w porozumieniu z zainteresowanymi ministrami określa kryteria kwalifikacji jakości

wyrobów oraz usług, z wyłączeniem usług, o których mowa w ust. 2.

2. Minister Handlu Wewnętrznego i Usług w porozumieniu z zainteresowanymi ministrami i Prezesem Polskiego Komitetu Normalizacji, Miar i Jakości określa kryteria kwalifikacji usług dla ludności.

3. Minister Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych w porozumieniu z zainteresowanymi ministrami i Prezesem Polskiego Komitetu Normalizacji, Miar i Jakości określa kryteria kwalifikacji jakości robót i obiektów budowlanych.

4. Kryteria kwalifikacji jakości energii określają odrębne przepisy.

Art. 13. 1. Wyroby wyższej jakości mogą być oznaczane państwowymi znakami jakości.

2. Rada Ministrów określa zasady i tryb przyznawania prawa do oznaczania wyrobów państwowymi znakami jakości, a także rodzaj i zakres ekonomicznych dla producentów wyrobów oznaczanych tymi znakami.

Art. 14. 1. Wyroby, które mogą zagrażać życiu, zdrowiu, mieniu lub środowisku naturalnemu, podlegają oznaczaniu znakami bezpieczeństwa.

2. Rada Ministrów określa zasady i tryb oznaczania wyrobów znakami bezpieczeństwa.

Art. 15. Prawo do oznaczania wyrobów państwowych znakami jakości oraz znakami bezpieczeństwa przyznaje Polski Komitet Normalizacji, Miar i Jakości; Prezes Komitetu w porozumieniu z właściwymi ministrami może upoważniać jednostki organizacyjne zaplecza naukowo-badawczego, organizacje spółdzielcze i inne organizacje społeczne do przyznawania prawa do oznaczania określonych wyrobów państwowymi znakami jakości oraz znakami bezpieczeństwa.

Rozdział 3

Kontrola jakości wyrobów, usług, robót i obiektów budowlanych

Art. 16. 1. Ministrowie nadzorujący producentów wyrobów, wykonawców usług, robót i obiektów budowlanych oraz jednostki organizacyjne obrotu towarowego zapewniają właściwą organizację kontroli jakości w tych jednostkach, tworzą warunki do wdrażania i stosowania skutecznych metod tej kontroli, upowszechniają pozytywne doświadczenia w tym zakresie, podejmują inne działania zapewniające skuteczną i efektywną kontrolę jakości.

2. W sprawach wymienionych w ust. 1 ministrowie współdziałają z Prezesem Polskiego Komitetu Normalizacji, Miar i Jakości.

3. Przepisy ust. 1 i 2 stosuje się odpowiednio do zarządów centralnych związków spółdzielni oraz zarządów organizacji społecznych prowadzących działalność gospodarczą.

Art. 17. 1. Kierownik jednostki gospodarki uspołecznionej jest obowiązany zapewniać skuteczną kontrolę przebiegu produkcji, świadczenia usług i wykonywania robót i obiektów budowlanych, zgodnie z ustalonymi wymaganiami w zakresie jakości.

2. Rada Ministrów określa zasady organizacji kontroli jakości wyrobów, usług, robót i obiektów budowlanych w jednostkach gospodarki uspołecznionej, a także kontroli jakości wyrobów w uspołecznionych jednostkach obrotu towarowego.

Art. 18. 1. Polski Komitet Normalizacji, Miar i Jakości oraz podległe mu terenowe urzędy miar i jakości wyrobów, usług, robót i obiektów budowlanych.

2. Rada Ministrów w drodze rozporządzenia określi zakres i tryb przeprowadzania kontroli, o której mowa w ust. 1, przez organy wymienione w tym przepisie.

Art. 19. Kontrolowane jednostki gospodarki uspołecznionej i nie uspołecznionej oraz osoby fizyczne są obowiązane udostępniać upoważnionym organom kontroli dokumenty, jak również umożliwiać wstęp do pomieszczeń produkcyjnych, magazynowych i handlowych w celu przeprowadzenia kontroli jakości.

Rozdział 4

Obowiązki producenta, wykonawcy i odbiorcy w zakresie jakości wyrobów, usług, robót i obiektów budowlanych

Art. 20. 1. Producent jest obowiązany do działania na rzecz poprawy jakości wyrobów, a w szczególności do:

1) tworzenia, w procesie projektowania i przygotowania produkcji oraz we wszystkich fazach wytwarzania, niezbędnych warunków organizacyjnych, technicznych i ekonomicznych, zapewniających uzyskiwanie odpowiedniej jakości wyrobów,

2) doboru pracowników o odpowiednich umiejętnościach zawodowych oraz prowadzenia niezbędnego szkolenia,

3) stosowania odpowiednich form wynagradzania, pobudzających do osiągania poprawy jakości,

4) badania potrzeb odbiorców i użytkowników oraz zasięgania ich opinii w sprawach jakości,

5) wdrażania postępu naukowo-technicznego, technologicznego i organizacyjnego, w tym wykorzystania wynalazków, wzorów użytkowych oraz projektów racjonalizatorskich,

6) zapewnienia odbiorcom i użytkownikom niezbędnej informacji o cechach i właściwościach produkowanych wyrobów, o sposobie ich użytkowania i konserwacji oraz znakowania wyrobów wprowadzanych do obrotu zgodnie z obowiązującymi przepisami.

2. Producent jest obowiązany uwzględniać wymagania w zakresie racjonalnego zastosowania i zużycia surowców, materiałów, urządzeń, paliw i energii, właściwej technologii i organizacji pracy.

3. Producent jest obowiązany uzyskać — zgodnie z obowiązującymi przepisami — zezwolenie na produkcję i wprowadzenie do obrotu wyrobów mogących wpływać na zdrowie ludności.

4. Jednostki naukowo-badawcze, projektowe i konstrukcyjne są obowiązane do stałego podnoszenia jakości rozwiązań projektowych, konstrukcyjnych i technologicznych.

5. Odbiorca wyrobów jest obowiązany zapewniać należyty odbiór jakościowy wyrobów, zgodny z obowiązującymi normami i innymi przepisami szczególnymi oraz umowami, a także zapewniać właściwe warunki magazynowania i przechowywania wyrobów zabezpieczające utrzymanie jakości.

6. Odbiorca wyrobów jest obowiązany współdziałać z producentem w sprawach jakości wyrobów, a w szczególności prowadzić badania potrzeb użytkowników w tym zakresie.

7. Przepisy ust. 1—3 stosuje się odpowiednio do wykonawcy usług, robót i obiektów budowlanych.

Art. 21. 1. W razie stwierdzenia wytwarzania wyrobów, wykonywania usług, robót lub obiektów budowlanych nie odpowiadających ustalonym wymaganiom jakościowym producent, wykonawca lub ich jednostka nadrzędna są obowiązani do podjęcia działań niezbędnych do poprawy jakości, a w szczególnych wypadkach do wstrzymania produkcji tych wyrobów, wykonywania usług, robót i obiektów budowlanych.

2. W razie stwierdzenia u odbiorcy, że warunki magazynowania i przechowywania wyrobów nie zapewniają utrzymania ich jakości, jednostka nadrzędna odbiorcy może wstrzymać przyjmowanie dostaw przez tego odbiorcę; o wstrzymanie dostaw może wystąpić producent lub dostawca bądź jednostka nadrzędna nad producentem lub dostawcą.

Rozdział 5

Zadania i uprawnienia organów administracji państwowej w dziedzinie jakości wyrobów, usług, robót i obiektów budowlanych

Art. 22. Polski Komitet Normalizacji, Miar i Jakości koordynuje i kontroluje działalność w zakresie jakości, kwalifikacji jakości i oznaczania wyrobów państwowymi znakami jakości i znakami bezpieczeństwa oraz oddziałuje na jakość wyrobów, usług, robót i obiektów budowlanych przez doskonalenie norm i przepisów metrologicznych oraz kontrolę ich stosowania.

Art. 23. Ministrowie w celu zapewnienia odpowiedniej jakości wyrobów, usług, robót i obiektów budowlanych są obowiązani do:

- 1) kompleksowego oddziaływania na jakość,
- 2) efektywnego wykorzystywania systemu ekonomiczno-finansowego i zachęt materialnych,
- 3) opracowywania programów resortowych podnoszenia jakości określonych grup wyrobów, usług, robót i obiektów budowlanych,
- 4) tworzenia warunków do wdrażania nowych technologii, organizacji produkcji i wykonawstwa, nowoczesnej techniki pomiarowej oraz zapewniania warunków do pełnego stosowania norm,
- 5) wyróżniania zakładów osiągających postęp w jakości oraz popularyzacji i upowszechniania osiągnięć tych zakładów,
- 6) doskonalenia metod i form informacji naukowo-technicznej, ekonomicznej i organizacyjnej dotyczącej problematyki jakości.

Art. 24. W razie stwierdzenia, że nieodpowiednia jakość wyrobów, usług, robót i obiektów budowlanych może powodować znaczne straty gospodarcze, Prezes Polskiego Komitetu Normalizacji, Miar i Jakości występuje z wnioskiem do ministra nadzorującego jednostkę kontrolowaną albo do innego organu lub organizacji sprawującej nadzór nad taką jednostką o wstrzymanie produkcji określonych wyrobów, wykonywania usług, robót lub obiektów budowlanych.

Art. 25. Minister Handlu Wewnętrznego i Usług może zakazać zakupu i sprzedaży określonych wyrobów przeznaczonych na zaopatrzenie ludności, nie odpowiadających wymaganiom jakościowym ustalonym dla tych wyrobów wyprodukowanych w kraju lub importowanych, zawiadamiając o tym jednostkę nadrzędą producenta lub ministra nadzorującego przedsiębiorstwo handlu zagranicznego oraz Prezesa Polskiego Komitetu Normalizacji, Miar i Jakości.

Art. 26. Ministrowie nadzorujący jednostki obrotu towarowego w celu utrzymania odpowiedniej jakości wyrobów ustalają dla podległych jednostek organizacyjnych zadania w zakresie doskonalenia techniki i organizacji obrotu towarowego, podnoszenia kultury obsługi nabywców oraz prowadzenia informacji handlowej i poradnictwa.

Art. 27. 1. Minister Sprawiedliwości czuwa nad doskonaleniem przepisów prawnych w zakresie jakości, zmierzających do ochrony interesów konsumentów.

2. Instytucje i organizacje społeczne uprawnione do ochrony interesów konsumenta zgłaszają Ministrowi Sprawiedliwości wnioski w zakresie przepisów prawnych, o których mowa w ust. 1.

Art. 28. Wojewodowie i prezydenci miast stopnia wojewódzkiego:

- 1) dokonują ocen i kontroli prawidłowości zaspokajania potrzeb konsumentów i użytkowników pod względem jakości wyrobów, usług, robót i obiektów budowlanych,
- 2) zapewniają warunki jakości świadczonych usług i produkcji rzemieślniczej przez właściwy rozwój punktów usługowych i rzemiosła,
- 3) oddziałują na usprawnienie obrotu towarowego, transportu i magazynowania wyrobów, w celu utrzymania jakości wyrobów,
- 4) pobudzają i wspierają inicjatywy społeczne w zakresie tworzenia warunków i oddziaływania na poprawę jakości produkcji, usług, robót i obiektów budowlanych.

Art. 29. Przepisy art. 23 i 26 stosuje się odpowiednio do zarządów centralnych związków spółdzielni i zarządów organizacji społecznych, prowadzących działalność gospodarczą.

Rozdział 6

Przepisy karne

Art. 30. 1. Kto będąc kierownikiem jednostki gospodarki uspołecznionej lub osobą odpowiedzialną w takiej jednostce za jakość wyrobów, usług, robót lub

obiektów budowlanych, przekraczając swoje uprawnienia bądź nie dopełniając swoich obowiązków:

1) narusza przepisy ustawy lub przepisy wydane na jej podstawie dotyczące kwalifikacji jakości wyrobów, usług, robót lub obiektów budowlanych,

2) oznacza lub dopuszcza do oznaczania państwowymi znakami jakości albo znakami bezpieczeństwa wyroby nie odpowiadające wymaganiom ustalonym dla tych wyrobów,

3) dopuszcza do wytworzenia wyrobów przeznaczonych do obrotu, przeznacza lub wprowadza do obrotu albo dopuszcza do przeznaczenia lub wprowadzenia do obrotu wyrobów nie odpowiadających ustalonym dla nich wymaganiom jakościowym,

4) dopuszcza do wykonania usług, robót lub obiektów budowlanych nie odpowiadających ustalonym dla nich wymaganiom jakościowym, podlega karze grzywny do 5 000 zł.

2. Przepis ust. 1 stosuje się odpowiednio również do osób prowadzących na własny rachunek zakłady wytwórcze, usługowe albo zakłady wykonujące roboty lub obiekty budowlane.

3. Przy wyznaczaniu składu orzekającego w sprawach o wykroczenia wymienione w ust. 1 bierze się pod uwagę posiadaną przez osoby wyznaczone znajomości problematyki z zakresu tych spraw.

Art. 31. 1. Kto będąc kierownikiem jednostki gospodarki uspołecznionej lub osobą odpowiedzialną w takiej jednostce za jakość wyrobów, usług, robót lub obiektów budowlanych, przekraczając swoje uprawnienia bądź nie dopełniając swoich obowiązków:

1) dopuszcza do wytworzenia wyrobów przeznaczonych do obrotu, przeznacza lub wprowadza do obrotu albo dopuszcza do przeznaczenia lub wprowadzenia do obrotu wyrobów,

2) dopuszcza do wykonania usług, robót lub obiektów budowlanych, których jakość jest rażąco gorsza od ustalonych dla nich wymagań jakościowych, podlega karze grzywny do 25 000 zł.

2. Przepis ust. 1 stosuje się odpowiednio do osób prowadzących na własny rachunek zakłady wytwórcze, usługowe albo zakłady wykonujące roboty lub obiekty budowlane.

Rozdział 7

Zmiany w przepisach obowiązujących

Art. 32. W ustawie z dnia 29 marca 1972 r. o utworzeniu Polskiego Komitetu Normalizacji i Miar (Dz. U. Nr 11, poz. 82) wprowadza się następujące zmiany:

1) tytuł ustawy otrzymuje brzmienie: „o utworzeniu Polskiego Komitetu Normalizacji, Miar i Jakości”;

2) w art. 1:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Tworzy się Polski Komitet Normalizacji, Miar i Jakości”;

b) w ust. 2 wyrazy „i probiernictwa” zastępuje się wyrazami „probiernictwa i jakości”;

3) w art. 2 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Do zakresu działania Komitetu należą sprawy normalizacji, miar, probiernictwa oraz jakości wyrobów, usług, robót i obiektów budowlanych”;

4) w art. 4:

a) w ust. 1 pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) terenowe urzędy miar i jakości”;

b) w ust. 2 w pkt 2 po wyrazie „miar” dodaje się wyrazy „i jakości”.

Rozdział 8

Przepisy końcowe

Art. 33. Traci moc art. 2 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 29 marca 1972 r. o utworzeniu urzędu Ministra Handlu Wewnętrznego i Usług (Dz. U. Nr 11, poz. 74).

Art. 34. Ustawa wchodzi w życie po upływie 6 miesięcy od dnia ogłoszenia.

Przewodniczący Rady Państwa: *H. Jabłoński*
Sekretarz Rady Państwa: *L. Stasiak*

23.

ZARZĄDZENIE NR 8 MINISTRA PRACY, PŁAC I SPRAW SOCJALNYCH

z dnia 10 kwietnia 1979 r.

w sprawie zasad wprowadzenia najniższych wynagrodzeń zasadniczych oraz podwyższenia niektórych stawek wynagrodzeń zasadniczych bezpośrednio wyższych od stawek najniższych — stosowanych w uspołecznionych zakładach pracy.

(Dziennik Urzędowy Ministerstwa Pracy, Płac i Spraw Socjalnych
z dnia 13 kwietnia 1979 r. Nr 2, poz. 3)

Na podstawie § 2 i § 3 uchwały Nr 57 Rady Ministrów z dnia 30 marca 1979 r. w sprawie podwyższenia najniższych wynagrodzeń pracownikom zatrudnionym w zakładach pracy (Monitor Polski Nr 10 poz. 62), zwanej dalej „uchwałą” zarządza się, co następuje:

§ 1. 1. Podwyższa się miesięczne stawki wynagro-

dzenia zasadniczego ustalone za pracę w pełnym wymiarze normalnego czasu pracy do wysokości:

1) 1800 zł miesięcznie — w pierwszej (najniższej) kategorii zaszerogowania,

2) 1850 zł miesięcznie — w drugiej kategorii zaszerogowania (pierwszej następującej po kategorii najniższej),

3) 1900 zł miesięcznie — w trzeciej kategorii zaszerogowania (drugiej następującej po kategorii najniższej),

4) 2000 zł miesięcznie — w czwartej kategorii zaszerogowania (trzeciej następującej po kategorii najniższej),

5) 2100 zł miesięcznie — w piątej kategorii zaszerogowania (czwartej następującej po kategorii najniższej),

6) 2200 zł miesięcznie — w szóstej kategorii zaszerogowania (piątej następującej po kategorii najniższej).

2. W razie stosowania do pracowników na podstawie obowiązujących przepisów wyższego wymiaru normalnego czasu pracy niż 46 godzin na tydzień, miesięczne stawki wynagrodzenia zasadniczego określone w ust. 1 przysługują za 46-godzinny tydzień pracy.

Za każdą godzinę pracy w miesiącu ponad liczbę godzin wynikającą z wymiaru czasu pracy 46 godzin na tydzień, wynagrodzenie zasadnicze tych pracowników ulega zwiększeniu według godzinowych stawek wynagrodzenia zasadniczego, obliczonych zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie przepisami, na podstawie stawek miesięcznych, o których mowa w ust. 1.

§ 2. 1. Godzinowe stawki wynagrodzenia zasadniczego, ustalone za pracę w normalnym wymiarze czasu pracy 46 godzin na tydzień, podwyższa się do wysokości:

1) 9,20 zł za godzinę — w pierwszej (najniższej kategorii zaszerogowania),

2) 9,50 zł za godzinę — w drugiej kategorii zaszerogowania (pierwszej następującej po kategorii najniższej),

3) 10,00 zł za godzinę — w trzeciej kategorii zaszerogowania (drugiej następującej po kategorii najniższej),

4) 10,60 za godzinę — w czwartej kategorii zaszerogowania (trzeciej następującej po kategorii najniższej),

5) 11,30 zł za godzinę — w piątej kategorii zaszerogowania (czwartej następującej po kategorii najniższej),

6) 12,00 zł za godzinę — w szóstej kategorii zaszerogowania (piątej następującej po kategorii najniższej),

7) 13,00 zł za godzinę — w siódmej kategorii zaszerogowania (szóstej następującej po kategorii najniższej),

8) 14,00 zł za godzinę — w ósmej kategorii zaszerogowania (siódmej następującej po kategorii najniższej),

9) 16,00 zł za godzinę — w dziewiątej kategorii zaszerogowania (ósmej następującej po kategorii najniższej).

2. Godzinowe stawki wynagrodzenia zasadniczego określone w ust. 1 stosuje się również za każdą godzinę pracy pracowników, których w myśl przepisów obowiązuje wymiar normalnego czasu pracy wyższy niż 46 godzin na tydzień.

3. Przepis ust. 1 stosuje się odpowiednio przy ustalaniu miesięcznych stawek wynagrodzenia zasadni-

czego za pracę w normalnym wymiarze czasu pracy 46 godzin na tydzień, jeżeli przepisy o wynagradzaniu dla pracowników wynagradzanych na podstawie godzinowych stawek płac przewidują możliwość zastosowania miesięcznych stawek wynagrodzenia zasadniczego wynikających z przeliczenia godzinowych stawek płac zasadniczych.

§ 3. 1. W razie stosowania 4-brygadowej organizacji pracy lub stosowania na podstawie obowiązujących przepisów niższego wymiaru normalnego czasu pracy niż 46 godzin na tydzień, godzinowe stawki wynagrodzenia zasadniczego określone w § 2 ust. 1 — podwyższa się proporcjonalnie do obowiązującego wymiaru czasu pracy w sposób ustalony w obowiązujących w tym zakresie zasadach wynagradzania.

2. Jeżeli obowiązujące przepisy o wynagradzaniu nie ustalają sposobu przeliczenia, o którym mowa w ust. 1, godzinowe stawki wynagrodzenia zasadniczego określone w § 2 ust. 1 ustala się w zależności od tygodniowego wymiaru czasu pracy w wysokości:

Kategoria zaszerogowania	Wymiar czasu pracy w tygodniu oraz za 1 godzinę					
	44	42	41	40	39	36
1	9,60	10,10	10,30	10,60	10,90	11,80
2	9,90	10,40	10,60	10,90	11,20	12,10
3	10,50	11,00	11,20	11,50	11,80	12,80
4	11,10	11,60	11,90	12,20	12,50	13,50
5	11,80	12,40	12,70	13,00	13,30	14,40
6	12,50	13,10	13,50	13,80	14,20	15,30
7	13,60	14,20	14,60	15,00	15,40	16,60
8	14,60	15,30	15,70	16,10	16,50	17,90
9	16,70	17,50	18,00	18,40	18,90	20,00

§ 4. 1. Przepisy §§ 1 — 3 nie mają zastosowania do stawek płac określonych w ust. 2.

2. W zarządzeniu Nr 11 Ministra Pracy, Płac i Spraw Socjalnych z dnia 18 marca 1974 r. w sprawie zasad wynagradzania pracowników zatrudnionych w transporcie samochodowym, spedycji krajowej i komunikacji miejskiej (Dz. Urz. MPPiSS z 1974 r. Nr 5, poz. 10, z 1977 r. Nr 3, poz. 4 i z 1978 r. Nr 3, poz. 5) wprowadza się następujące zmiany:

1) w § 18 ust. 3 stawki wynagrodzenia za każdą godzinę przerwy przy stosowaniu przerywanego czasu pracy w jednym cyklu przewozowym ustala się w wysokości:

a) kierowcy zaszerogowanemu do V kategorii 10,60 zł

b) kierowcy zaszerogowanemu do VI kategorii 11,00 zł

c) kierowcy zaszerogowanemu do VII kategorii 11,50 zł

d) kierowcy zaszerogowanemu do VIII kategorii 12,00 zł

2) w załączniku Nr 1 do zarządzenia w części „B. Tabele godzinowych stawek płac zasadniczych” ustala się następujące stawki płac zasadniczych:

Kate- goria	Tabela I	Tabela II	Tabela III
1	9,20	9,20	9,20
2	9,50	9,50	9,50
3	9,80	10,00	10,00
4	10,20	10,50	10,60
5	10,60	11,00	11,20
6	11,00	11,50	12,00
7	11,50	12,00	13,00
8	12,00	13,00	14,00

W „wyjaśnieniu” dotyczącym stosowania Tabel B i C ust. 2 i 3 otrzymują brzmienie:

- a) „2. Powszechne zastosowanie ma Tabela I”,
 b) „3. Zastosowanie Tabeli II lub Tabeli III może nastąpić tylko na podstawie decyzji Ministra Pracy, Płac i Spraw Socjalnych na wniosek zainteresowanego ministra po uprzednim zaopiniowaniu przez Ministra Komunikacji”.

3) w ust. 6 załącznika Nr 10 do zarządzenia ustala się stawki godzinowe, na podstawie których oblicza się jednostkowe ceny akordowe w wysokości:

	Pojazd samochodowy bez przyczepy	Pojazd samochodowy z przyczepami
grupa 1	9,20—11,00 zł	
grupa 2	9,50—12,00 zł	10,00—13,00 zł
grupa 3	10,00—13,50 zł	11,50—15,00 zł
grupa 4	10,50—15,50 zł	12,00—17,00 zł

4) w ust. 2 załącznika nr 11 do zarządzenia ustala się ryczałtowe wynagrodzenie w wysokości:

Lp.	Liczba godzin pracy w miesiącu	Miesięczna płaca zryczałtowana			
		wg stawki 9,50 zł/godz.	wg stawki 9,80 zł/godz.	wg stawki 10,20 zł/godz.	wg stawki 10,60 zł/godz.
1	220	2400	2500	2600	2700
2	240	2700	2800	2900	3050
3	260	3100	3200	3300	3400
4	280	3500	3600	3750	3900
5	300	3900	4000	4150	4300

3. Stawki wynagrodzenia zasadniczego wyższe od stawki najniższej ustalone zostaną dla:

1) pracowników przedsiębiorstwa „Polskie Koleje Państwowe”, wynagradzanych na podstawie przepisów uchwały Nr 52 Rady Ministrów z dnia 30 marca 1977 r. w sprawie zasad wynagradzania pracowników przedsiębiorstwa „Polskie Koleje Państwowe”,

2) pracowników państwowego przedsiębiorstwa „Polska Poczta, Telegraf i Telefon”, wynagradzanych na podstawie przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 15 sierpnia 1972 r. w sprawie uposażenia pracowników państwowego przedsiębiorstwa „Polska Poczta, Telegraf i Telefon” (Dz. U. z 1972 r. Nr 39, poz. 255),

2) pracowników wynagradzanych na podstawie przepisów uchwały Nr 224/72 Rady Ministrów z dnia 15 sierpnia 1972 r. w sprawie zasad wynagradzania pracowników Zjednoczenia Stacji Radiowych i Telewizyjnych oraz Państwowej Inspekcji Radiowej,

4) pracowników przedsiębiorstw hutnictwa żelaza i stali, metali nieżelaznych oraz materiałów ogniotrwałych, którzy są wynagradzani na podstawie tabel dwunastostopniowych godzinowych stawek płac zasadniczych

— w odrębnych przepisach.

§ 5. Stawki wynagrodzenia zasadniczego określone w zarządzeniu stosuje się zamiast stawek wynagrodzenia zasadniczego określonych w szczegółowych zasadach wynagradzania poszczególnych grup pracowników, jeżeli są one niższe od ustalonych w zarządzeniu — do czasu wprowadzenia odpowiednich zmian w tych zasadach.

§ 6. Przepisy zarządzenia nie mają zastosowania do młodocianych odbywających naukę zawodu bądź przyuczanych do określonej pracy, dla których wynagrodzenie ustala się w relacji procentowej od kwoty 1200 zł miesięcznie.

§ 7. Podstawę wymiaru zasiłku z ubezpieczenia społecznego na wypadek choroby lub macierzyństwa, przysługującego od dnia 1 maja 1979 r. należy przeliczać na podstawie stawek wynagrodzenia zasadniczego ustalonych zgodnie z niniejszym zarządzeniem, jeżeli w okresie z którego oblicza się podstawę wymiaru zasiłku stawka wynagrodzenia zasadniczego pracownika była niższa od tak określonej stawki dla odpowiedniej kategorii zaszeregowania.

§ 8. Traci moc zarządzenie Nr 6 Ministra Pracy, Płac i Spraw Socjalnych z dnia 10 kwietnia 1978 r. w sprawie zasad wprowadzenia najniższych wynagrodzeń bezpośrednio wyższych od stawek najniższych — stosowanych w uspołecznionych zakładach pracy (Dz. Urz. MPPiSS z 1978 r. Nr 3, poz. 5).

§ 9. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem 1 maja 1979 r.

Minister Pracy, Płac i Spraw Socjalnych: *M. Milczarek*

24.

ZARZĄDZENIE NR 9 MINISTRA PRACY, PŁAC I SPRAW SOCJALNYCH

z dnia 10 kwietnia 1979 r.

w sprawie zasad wynagradzania pracowników zatrudnionych halach maszyn.*(Dziennik Urzędowy Ministerstwa Pracy, Płac i Spraw Socjalnych
z dnia 13 kwietnia 1979 r. Nr 2, poz. 4)*

Na podstawie § 2 uchwały Nr 104 Rady Ministrów z dnia 4 maja 1973 r. w sprawie zasad wynagradzania pracowników zatrudnionych w halach maszyn (Monitor Polski Nr 23, poz. 138) oraz §§ 2 i 3 uchwały Nr 57 Rady Ministrów z dnia 30 marca 1979 r. w sprawie podwyższenia najniższych wynagrodzeń pracownikom zatrudnionym w zakładach pracy (Monitor Polski Nr 10, poz. 62) zarządza się, co następuje:

§ 1. Przepisy zarządzenia dotyczą pracowników zatrudnionych w halach maszyn państwowych jednostek organizacyjnych.

§ 2. 1. Pracownikami zatrudnionymi w halach maszyn w rozumieniu niniejszego zarządzenia są:

1) maszynistki przepisujące teksty na maszynach do pisania, zgrupowane w jednostce organizacyjnej (hali maszyn),

2) kierownik hali maszyn lub pracownik pełniący czynności kontroli i nadzoru pracy maszynistek równocześnie z innymi czynnościami administracyjno-biurowymi.

2. Pracę w hali maszyn nadzoruje:

1) kierownik — jeżeli liczba zatrudnionych wynosi co najmniej 5 maszynistek, w przeliczeniu na pełne etaty (zatrudnienie w pełnym wymiarze czasu pracy).

2) pracownik kontrolujący i rejestrujący wyniki pracy maszynistek równocześnie z innymi czynnościami administracyjno-biurowymi — jeżeli liczba zatrudnionych wynosi od 2 do 4 maszynistek w przeliczeniu na pełne etaty (zatrudnienie w pełnym wymiarze czasu pracy).

§ 3. 1. Ustala się dla pracowników zatrudnionych w halach maszyn:

- 1) wymagania z zakresu kwalifikacji zawodowych,
- 2) miesięczne stawki płac zasadniczych,
- 3) miesięczne stawki dodatków funkcyjnych — określone w załączniku Nr 1 do zarządzenia.

2. Maszynistki mają prawo do premii za przekroczenie ustalonej normy pracy — według zasad określonych w załączniku Nr 2 do zarządzenia, a kierownicy hal maszyn — do premii według zasad stosowanych w poszczególnych zakładach pracy w odniesieniu do pracowników administracyjno-biurowych.

W jednostkach organizacyjnych, w których obowiązujący system wynagradzania nie przewiduje premii, a stosowany jest dodatek specjalny — kierownikom hal maszyn przysługuje, niezależnie od dodatku funkcyjnego, dodatek specjalny określony w zasadach wynagradzania obowiązujących w danej jednostce organizacyjnej.

3. Pracownikom, o których mowa w ust. 1, przysługuje:

1) prawo do dodatków za staż pracy, nagród jubileuszowych oraz innych nagród i świadczeń związanych z pracą według zasad obowiązujących w danym zakładzie pracy,

2) normalne wynagrodzenie wraz z dodatkami za pracę w godzinach nadliczbowych w wysokości określonej w art. 134 § 1 Kodeksu pracy.

Za pracę w wymiarze do 8 godzin na dobę i 46 godzin na tydzień przysługuje normalne wynagrodzenie bez dodatku, o którym mowa w art. 134 § 1 Kodeksu pracy. Godzinową stawkę wynagrodzenia w celu ustalenia wysokości dodatku, o którym mowa w pkt 2, ustala się następująco:

a) dla pracowników, których obowiązuje 46 godzinny tygodniowy wymiar czasu pracy — 1/200 miesięcznej płacy zasadniczej,

b) dla pracowników, których obowiązuje 42 godzinny tygodniowy wymiar czasu pracy — 1/175 miesięcznej płacy zasadniczej,

§ 4. Maszynistka, której powierzono czasowe zastępstwo kierownika hali maszyn otrzymuje przez okres 3-ch miesięcy wynagrodzenie obliczane jak za urlop wypoczynkowy, a po tym okresie — wynagrodzenie nie niższe od najniższego wynagrodzenia przysługującego kierownikowi danej hali maszyn.

§ 5. 1. Umiejętność i szybkość pisania na maszynie (załącznik Nr 1 do zarządzenia) powinna być potwierdzona egzaminem przeprowadzonym przez Stowarzyszenie Stenografów i Maszynistek w Polsce. Egzamin nie dotyczy maszynistek posiadających zaświadczenie wydane przez to Stowarzyszenie przed wejściem w życie zarządzenia.

2. Utrzymuje się w mocy zwolnienia od wymagań kwalifikacyjnych w zakresie wykształcenia wydane przed wejściem w życie zarządzenia.

3. Maszynistka nie wykonująca przez okres 3-ch miesięcy miesięcznej normy pracy, o której mowa w załączniku Nr 2 do zarządzenia — jeżeli istniały warunki organizacyjne zapewniające osiągnięcie obowiązującej normy pracy, podlega ponownemu egzaminowi z umiejętności i szybkości pisania na maszynie.

§ 6. Pracownikom hal maszyn przysługuje w ciągu dnia pracy półgodzinna przerwa przeznaczona na odpoczynek. Okres przerwy nie jest wliczany do podstawy ustalania miesięcznej normy pracy dla maszynistki.

§ 7. Kierownicy zakładów pracy lub osoby przez nich upoważnione obowiązane są do przeprowadzania okresowych kontroli prawidłowości obliczania wyników pracy maszynistek.

W razie stwierdzenia niewłaściwego kwalifikowania tekstów, nieprawidłowości przy obliczaniu wykonanej pracy, bądź zapisów w kartach pracy maszynistek — kierownikowi hali maszyn lub pracownikowi kontrolującemu i rejestrującemu wyniki pracy maszynistek — powinna być zmniejszona lub nieprzyznana premia lub nagroda przewidziana w obowiązującym regulaminie.

§ 8. Wprowadzenie w życie zasad wynagradzania określonych w zarządzeniu następuje w ramach planowanego osobowego funduszu płac.

§ 9. Tracą moc:

1) zarządzenie Ministra Pracy, Płac i Spraw Socjalnych z dnia 18 czerwca 1973 r. w sprawie zasad

wynagradzania pracowników zatrudnionych w halach maszyn (Dz. Urz. MPPiSS z 1973 r. Nr 4, poz. 7 oraz z 1978 r. Nr 3, poz. 5),

2) zarządzenie Ministra Pracy, Płac i Spraw Socjalnych nr 45 z dnia 6 września 1973 r. w sprawie norm pracy oraz niektórych zasad wynagradzania maszynistek i kierowników hal maszyn (Dz. Urz. MPPiSS z 1973 r. Nr 6, poz. 11, z 1976 r. Nr 2, poz. 3 oraz z 1978 r. Nr 3, poz. 5).

§ 10. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem 1 maja 1979 r.

Minister Pracy, Płac i Spraw Socjalnych: *M. Milczarek*

Załącznik Nr 1 do zarządzenia Nr 9
Ministra Pracy, Płac i Spraw Socjalnych
z dnia 10 kwietnia 1979 r.

TABELA
miesięcznych płac zasadniczych, wymagań kwalifikacyjnych oraz dodatków funkcyjnych

A. Stawki płac zasadniczych i wymagań kwalifikacyjnych

Lp.	Stanowisko	Miesięczna płaca zasadnicza w zł	Wymagania kwalifikacyjne
1.	Kierownik hali maszyn	2 400	średnie wykształcenie, 2 lata pracy zawodowej na stanowisku maszynistki i umiejętność pisanie z szybkością ponad 250 uderzeń na minutę *)
		2 550	
		2 900	
		3 300	
		3 500	
2.	Maszynistka klasy mistrzowskiej	2 900	średnie wykształcenie, umiejętność bezbłędnego pisanie z szybkością ponad 400 uderzeń na minutę
		3 300	
3.	Starsza maszynistka	2 400	średnie wykształcenie, umiejętność bezbłędnego pisanie z szybkością ponad 300 uderzeń na minutę
		2 550	
4.	Maszynistka	2 250	średnie wykształcenie, umiejętność bezbłędnego pisanie z szybkością ponad 250 uderzeń na minutę
		2 400	
5.	Młodsza maszynistka	1 950	średnie wykształcenie, umiejętność bezbłędnego pisanie z szybkością ponad 180 uderzeń na minutę
		2 100	

*) Pracownicy zatrudnieni na stanowiskach kierowników hal maszyn przed wejściem w życie zarządzenia — nie spełniający wymogów kwalifikacyjnych w zakresie szybkości pisanie na maszynie mogą być zwolnieni od tego wymogu na czas określony lub bezterminowo. Decyzję w tej sprawie podejmuje kierownik zakładu pracy.

B. Stawki dodatków funkcyjnych dla kierowników hal maszyn

Liczba zgrupowanych maszynistek w hali maszyn	Stawka miesięcznego dodatku funkcyjnego w zł
5 — 8	200
	400
9 — 12	300
	500
13 — 16	400
	600
ponad 16	500
	800

Załącznik Nr 2 do zarządzenia Nr 9
Ministra Pracy, Płac i Spraw Socjalnych
z dnia 10 kwietnia 1979 r.

ZASADY PREMIOWANIA MASZYNISTEK ZA PRZEKROCZENIE NORMY PRACY

1. Prawo do premii powstaje, jeżeli maszynistka wykonuje w okresie miesiąca większą od określonej w miesięcznej normie pracy — liczbę jednostek obliczeniowych.
  2. Dodatkowe wynagrodzenie w formie premii wynosi od 1,20 do 1,65 zł za każdą jednostkę obliczeniową.
  3. Miesięczną normę pracy dla maszynistek stanowi iloczyn:
    - liczby godzin efektywnie przepracowanych w normalnym czasie pracy i w godzinach nadliczbowych oraz normy określonej w jednostkach obliczeniowych, stanowiącej zadanie do wykonania w ciągu 1 godziny.
  4. Do godzin efektywnie przepracowanych nie wlicza się:
    - a) godzin postojów tj. czasu, w którym maszynistka nie pisze z powodów od niej niezależnych,
    - b) pół godzinnej przerwy w pracy przeznaczonej na odpoczynek,
    - c) godzin nieobecności usprawiedliwionej, za które według obowiązujących powszechnie przepisów przysługuje wynagrodzenie.
  5. Liczba jednostek obliczeniowych przypadająca na 1 godzinę pracy wynosi:
    - 1) dla maszynistki klasy mistrzowskiej — 9,0
    - 2) dla starszej maszynistki — 7,5
    - 3) dla maszynistki — 6,5
    - 4) dla młodszej maszynistki — 6,0
  6. Jednostką obliczeniową jest jedna znormalizowana strona maszynopisu formatu A—4, zawierająca 30 wierszy o 60 uderzeniach w wierszu.
  7. Jeżeli maszynopisy zawierają wiersze o innej liczbie uderzeń — wiersze te przelicza się odpowiednio na wiersze o 60 uderzeniach posługując się po-
- mocniczo tabelą, stanowiącą załącznik Nr 1 do niniejszych Zasad premiowania maszynistek za przekroczenie normy pracy — zwanych dalej „Zasadami premiowania” — celem uzyskania liczby stron znormalizowanych.
8. Dla uproszczenia ustalenia jednostek obliczeniowych, przyjmuje się, że maszynopisy zawierające:
    - 1) do 15 wierszy — stanowią 1/2 jednostki obliczeniowej,
    - 2) od 16 do 23 wierszy — stanowią 3/4 jednostki obliczeniowej,
    - 3) od 24 do 30 wierszy — stanowią 1 jednostkę obliczeniową.
  9. Wiersz rozpoczęty uznaje się za cały, jeśli występuje w tekście pisma i stanowi zakończenie zdania.
  10. Nagłówki i tytuły pism, adresy i rozdzielnik, daty i symbole pism, oznaczania osób podpisujących, określenie liczby załączników i oznaczenie charakteru pisma (np. tajne, poufne) — stanowią ryczałtowo 4 wiersze o 60 uderzeniach.
  11. Liczba jednostek obliczeniowych poszczególnych maszynopisów podlega korekcie za pomocą współczynników utrudnienia zawartych w załączniku Nr 2 do „Zasad premiowania”.
  12. Maszynistka obowiązana jest do sporządzania maszynopisów zgodnie z otrzymanymi do napisania tekstami.

Czas zużyty na poprawki z winy maszynistki lub ponowne przepisywanie tekstu z winy maszynistki wlicza się do czasu faktycznie przepracowanego i z tego tytułu liczba jednostek obliczeniowych nie podlega korekcie.
  13. Wyniki pracy maszynistek oblicza kierownik hali maszyn lub pracownik pełniący funkcje kierownika i rejestruje na kartach pracy według wzoru stanowiącego załącznik Nr 3 do „Zasad premiowania”.

Załącznik Nr 1 do „Zasad premiowania maszynistek za przekroczenie normy pracy”

TABELA
przeliczeniowa wierszy o różnej liczbie uderzeń na wiersze o 60 uderzeniach

Liczba wierszy o ilości uderzeń różnej od 60	Liczba uderzeń w wierszu (większa lub mniejsza od 60)								
	do 30	40	50	70	80	90	100	110	120
Liczba wierszy po przeliczeniu na wiersze o 60 uderzeniach									
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	0,5	1	1	1	1	1,5	1,8	2	2
2	1	1,5	2	2	3	3,0	3,5	4	4
3	1,5	2	2,5	3,5	4	4,5	5	6	6
4	2	3	3	5	5	6,0	6,5	8	8
5	2,5	3	4	6	7	7,5	8	9	10

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
6	3	4	5	7	8	9	10	11	12
7	3,5	5	6	8	9	10,5	12	13	14
8	4	5	7	9	11	12	13	15	16
9	4,5	6	7,5	10,5	12	13,5	15	17	18
10	5	7	8	12	13	15	17	18	20
11	5,5	7	9	13	15	16,5	18	20	22
12	6	8	10	14	16	18	20	22	24
13	6,5	9	11	15	17	19,5	22	24	26
14	7	9	12	16	19	21	23	26	28
15	7,5	10	12,5	17,5	20	22,5	25	28	30
16	8	11	13	19	21	24	27	29	32
17	8,5	11	14	20	23	25,5	28	31	34
18	9	12	15	21	24	27	30	33	36
19	9,5	13	16	22	25	28,5	32	35	38
20	10	13	17	23	27	30	33	37	40
21	10,5	14	17,5	24,5	28	31,5	35	39	42
22	11	15	18	26	29	33	37	40	44
23	11,5	15	19	27	31	34,5	38	42	46
24	12	16	20	28	32	36	40	44	48
25	12,5	17	21	29	33	37,5	42	46	50
26	13	17	22	30	35	39	43	48	52
27	13,5	18	22,5	31,5	36	40,5	45	50	54
28	14	19	23	33	37	42	47	51	56
29	14,5	19	24	34	39	43,5	48	53	58
30	15	20	25	35	40	45	50	55	60

Uwaga: Liczbę uderzeń w wierszu zaokrągla się do dziesiątek wg ogólnych zasad. (1—5 uderzeń odrzuca się a 6—9 podwyższa się do pełnej dziesiątki).

Przykład: Sporządzony maszynopis zawiera 33 wiersze o 42 uderzeniach. Dla obliczenia zaokrągla się liczbę uderzeń do 40.

Obliczamy: 30 wierszy o 40 uderzeniach odpowiadają 20 wierszom o 60 uderzeniach. Trzy wiersze o 40 uderzeniach odpowiadają 2 wierszom o 60 uderzeniach. Razem 33 wiersze o 42 uderzeniach stanowią 22 wiersze przeliczeniowe.

Załącznik Nr 2 do „Zasad premiovania maszynistek za przekroczenie normy pracy”

TABELA WSPÓLCZYNNIKÓW UTRUDNIENIA

Lp.	RODZAJ TEKSTU	I. Pisma			II. Tabele łatwe			III. Tabele trudne		
		Liczba kopii								
		1—3	4—6	7 i więcej	1—3	4—6	7 i więcej	1—3	4—6	7 i więcej
1.	Dyktando	0,9	1,1	1,3	1,2	1,4	1,6	1,6	1,8	2,0
2.	Przepisywanie z druku	1,0	1,2	1,4	1,4	1,6	1,8	1,8	2,0	2,2
3.	Przepisywanie z rękopisu o dobrej czytelności	1,2	1,4	1,7	1,6	1,8	2,0	1,9	2,1	2,5
4.	Przepisywanie z rękopisu o dobrej czytelności	1,8	2,0	2,2	1,9	2,0	2,2	2,2	2,4	2,8
5.	Przepisywanie tekstów odtwarzanych z taśmy magnetofonowej	4,0	4,2	4,5	—	—	—	—	—	—

Załącznik Nr 3 do „Zasad premowania maszynistek za przekroczenie normy pracy”

Nazwisko i imię maszynistki .....

KARTA PRACY MASZYNISTKI

Obowiązuje norma godzinowa .....

za m-c

19... r.

L.p.	Data	Rodzaj i kwalifikacja tekstu (np. dyktando, rękopis o znacznie utrudnionej czytelności itp.)	Liczba		Współczynnik pracochłonności	Liczba jednostek obliczeniowych	Liczba efektywnie przepracowanych godzin			Liczba godzin przestoju płatnych zwolnień	Powody przestoju	Uwagi
			stron o 30 wierszach i 60 uderzeniach	kopii			ogółem	w tym nadliczbowe				
								50%	100%			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
		RAZEM		X	X						X	X

OBJAŚNIENIA DODATKOWE

1. Za rękopisy o znacznie utrudnionej czytelności uważa się:

- rękopisy o trudno czytelnym charakterze pisma,
- teksty, w których cyfry stanowią ponad 30% ich treści,
- teksty zawierające ponad 30% treści w języku obcym.

2. Współczynniki utrudnienia dotyczące maszynopisów sporządzanych:

- a) z rękopisów o znacznie utrudnionej czytelności, które zawierają ponad 30% cyfr lub wyrazów obcych, — z równaniem marginesu lub w szpaltach zwiększa się o 0,2,
- b) wyłącznie w języku obcym przez maszynistki otrzymujące dodatek za znajomość danego języka obcego — zwiększa się o 50%, a dla maszynistek nie otrzymujących takiego dodatku — o 100%.

3. Przy sporządzaniu matrycy metalowej, kserograficznej, woskówki i ormigu dolicza się do współczynników pracochłonności ustalonych w rubrykach 1—3 kopii: dla 1 strony i 3/4 strony — po 0,5 a dla 1/2 strony — po 0,2.

4. Przez tabelę należy rozumieć układ maszynopisu zawierający rubryki poziome i pionowe wypełnione treścią lub cyframi.

5. Za tabele trudne uważa się tabele zawierające ponad 15 rubryk z tekstem lub bez tekstu oraz tabele zawierające ponad 7 rubryk z cyframi powyżej 40 uderzeń średnio w jednym wierszu.

6. Maszynopisy zawierające rysunki, tabele i wzory, zajmujące ponad 30% tekstu traktuje się jako tabele trudne.

7. Nie mogą być traktowane jako tabele maszynopisy:

- sporządzone na gotowych wzorach druków o układzie tabelarycznym,
- zawierające krótkie teksty w obramowaniu lub kolumny cyfr przedzielony liniami lecz bez nagłówków.

Dla tych maszynopisów jednostki obliczeniowe określa się wg zasad stosowanych dla pism zwykłych.

8. Przy ustalaniu jednostek obliczeniowych pism formatu A—4 składającego się z kilku stron sumuje

się wiersze ze wszystkich stron i przelicza na wiersze o 60 uderzeniach w wierszu według tabeli (załącznik Nr 1) do „Zasad premiowania” stanowiących załącznik Nr 1 do zarządzenia. Tak ustaloną ilość wierszy przeliczeniowych dzieli się przez 30 i tylko końcówkę zalicza się jako część strony (o czym mowa w pkt 8 „Zasad premiowania”) a następnie mnoży się przez odpowiedni współczynnik utrudnienia (załącznik Nr 2 do „Zasad premiowania”) w zależności od rodzaju tekstu i liczby kopii.

9. Przy ustalaniu jednostek obliczeniowych maszynopisów w układzie tabelarycznym oraz tabel należy stosować następujące zasady:

— należy znaleźć tzw. „średni wiersz” przez zsumowanie liczby uderzeń 4 najbardziej typowych dla danego maszynopisu wierszy (o różnej ilości uderzeń) i podzielić przez 4. Iloraz zaokrąglamy do pełnych dziesiątek, sumujemy liczbę wszystkich wierszy maszynopisu i przeliczamy na wiersze o 60 uderzeniach według „Tabeli” stanowiącej załącznik Nr 1 do „Zasad premiowania”,

— do obliczenia średniego wiersza bierze się pod uwagę:

a) uderzenia puste dokonywane za pomocą przerywacza. Nie wlicza się natomiast przerw dokonywanych za pomocą „tabulatora”,

b) wlicza się wszystkie linie wyznaczające rybryki poziome i pionowe oraz podkreślenia z tym, że linie ciągle lub przerywane wykonane na maszynie elektrycznej przyjmuje się w zmniejszonej o połowę liczbie uderzeń.

c) linie dokonywane ręcznie (ołówkiem lub długopisem) przyjmuje się również w zmniejszonej o połowę liczbie uderzeń.

10. Ryczałt 4 wierszy o 60 uderzeniach (o którym mowa w pkt. 10 „Zasad premiowania”) odnosi się tylko do korespondencji a nie do innych maszynopisów. Tak więc tytuł referatu lub sprawozdania należy obliczać jak pozostałe wiersze danego maszynopisu.

11. Układy pism pozbawione linii wyznaczających rubryki mogą być traktowane jako tabele jeśli linie te będą mogły być wykonane, a nie wykonuje się ich ze względów oszczędnościowych.

Dotyczy to w szczególności kosztorysów, przedmiarów itp. sporządzanych w biurach projektów.

12. W przypadkach, jeśli występuje znaczna liczba różnego rodzaju maszynopisów zawierających po przeliczeniu na wiersze o 60 uderzeniach — mniejszą ilość wierszy niż 15 (np. wypełnianie metryczek wyrobów, kart zegarowych, formularzy inkasa, przekazów pocztowych itp.) powinna być ustalona przez zakładową służbę normowania pracy odpowiednia ryczałtowa liczba wierszy w oparciu o chronometraż i wydajność pracy maszynistki o średnich kwalifikacjach.

13. Przez dyktando rozumie się dyktando płynne, odpowiadające szybkości pisma maszynistki.

14. Za kopie uważa się odbitki maszynowe uzyskane za pomocą kalki.

„Prenumeratę na kraj przyjmują Oddziały RSW „Prasa-Książka-Ruch” oraz urzędy pocztowe i doręczyciele w terminach:

- do dnia 25 listopada na I kwartał i I półrocze roku następnego i cały rok następny,
- do 10 czerwca na II kwartał roku bieżącego,
- do 10 września na IV kwartał roku bieżącego.

Cena prenumeraty: kwartalnie 10 zł.
półrocznie 20 zł.
rocznie 40 zł.

Jednostki gospodarki społecznej, instytucje, organizacje i wszelkiego rodzaju zakłady pracy zamawiają prenumeratę w miejscowych Oddziałach RSW „Prasa-Książka-Ruch”, w miejscowościach zaś, w których nie ma Oddziałów RSW — w urzędach pocztowych. Czytelnicy indywidualni opłacają prenumeratę wyłącznie w urzędach pocztowych i u doręczycieli.

Prenumeratę ze zleceniem wysyłki za granicę przyjmuje RSW „Prasa-Książka-Ruch”, Centrala Kolportażu Prasy i Wydawnictw, ul. Towarowa 28, 00-958 Warszawa, konto PKO nr 1531-71.

Prenumerata ze zleceniem wysyłki za granicę jest droższa od prenumeraty krajowej o 50% dla zleceniodawców indywidualnych i o 100% dla zleceniodawców instytucji i zakładów pracy”.

INSTYTUT WYDAWNICZY CRZZ — Warszawa, ul. Spasowskiego 1/3

Informacji o warunkach prenumeraty udzielają oddziały RSW „Prasa-Książka-Ruch” i urzędy pocztowe.

Cena prenumeraty: kwartalnie — zł 10.—, półrocznie — zł 20.—, rocznie — zł 40.—

Sprzedaż egzemplarzy numerów zdezaktualizowanych, na uprzednie pisemne zamówienie, prowadzi Centrala Kolportażu Prasy i Wydawnictw „Ruch” Warszawa, ul. Towarowa 28.

Drukarnia Instytutu Wydawniczego CRZZ. Papier gazet. 50 g. A1. Ark. wyd. 2,5, ark. druk. 2,0. Zam. 392/79. 29.470 egz.

INDEKS 35270